

Analys av meritvärde, behörighet och likvärdighet

1. Introduktion

Denna rapport är ett datadrivet underlag för skolans systematiska kvalitetsarbete (SKA). Den är skriven för att kunna läsas av rektor, utvecklingsledare, lärarlag och huvudman, och är tänkt att hjälpa till att besvara de centrala SKA-frågorna **Var är vi?**, **Vart ska vi?** och **Hur blev det?** för skolans kunskapsresultat.

För den som möter skolans resultat för första gången ger rapporten en överblick — elevunderlag, historik, jämförelser med kommunen och riket, starka och svaga ämnen, och resultat för olika elevgrupper. För den som redan känner skolan fungerar den som uppföljning: rör sig residualerna i rätt riktning, och har insatserna mot kända utmaningar gett effekt?

Analysen bygger på **förväntade värden** — det resultat skolan förväntas uppnå givet sitt elevunderlag. De förväntade värdena är beräknade av skolresultat.se med multipel regressionsanalys, samma metod som Skolverket använder i SALSA. Skillnaden mellan det faktiska och det förväntade resultatet kallas **residual** och kan ses som skolans **förädlingseffekt**: hur väl skolan lyckas utveckla elevernas kunskaper givet deras förutsättningar. En positiv residual innebär att skolan presterar bättre än genomsnittet för skolor med liknande elevunderlag. Residualens förändring över tid är det mått som bäst fångar effekten av skolans eget utvecklingsarbete, eftersom residualen är rensad från förändringar i elevunderlaget.

Värden presenteras oftast tillsammans med deras **percentil**, som visar hur stor andel av Sveriges skolor som har ett **lägre värde** än den aktuella skolan. Percentiler över 75 % indikeras med ▲ och under 25 % med ▼.

En **varningsflagga** (■) vid en datapunkt indikerar att skolans avvikelse från de nationella proven var betydligt större än rikets genomsnitt det året.

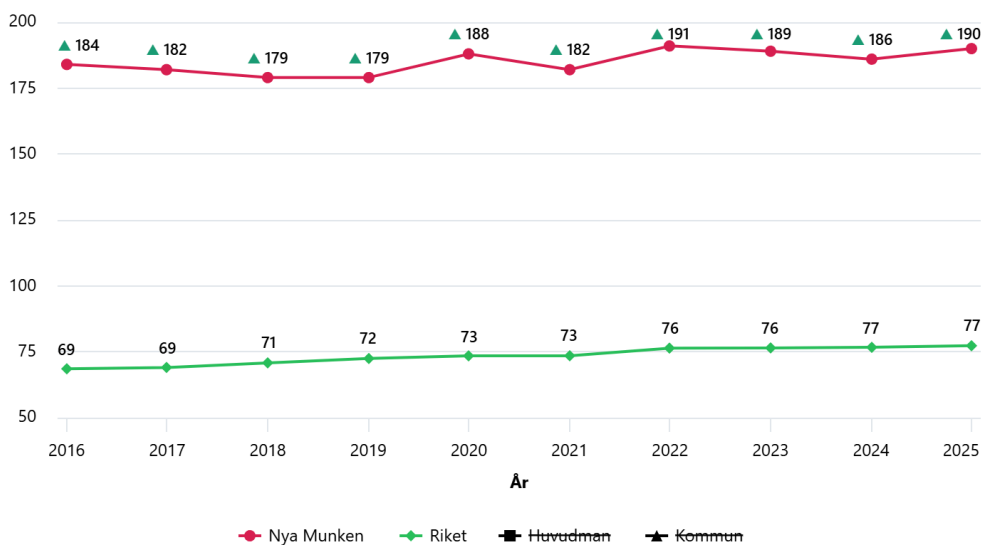
Rapporten är uppdelad i sju avsnitt: **Bakgrundsfaktorer** ger kontext om elevunderlaget. **Meritvärden** visar skolans förädlingseffekt och trend. **Benchmarking** sätter skolan i relation till andra skolor. **Likvärdighet mellan ämnen** identifierar vilka ämnen som driver eller bromsar meritvärdets residual. **Kompensatorisk förmåga** undersöker hur väl skolan lyckas med elever med olika bakgrund. **Könsskillnader** analyserar skillnader i förädlingseffekt mellan flickor och pojkar. **Sammanfattning** destillerar rapportens slutsatser i ett format som är tänkt att kunna läsas fristående och användas direkt i SKA-arbetet.

2. Bakgrundsfaktorer

Överblick över elevunderlaget: antal elever, elevsammansättning och föräldrarnas utbildningsnivå över tid.

2.1 Antal elever över tid

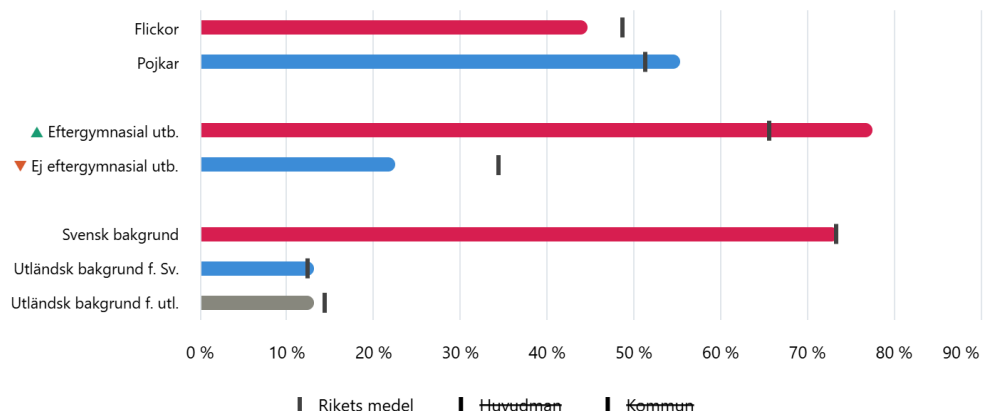
Antal elever i årskurs 9 de senaste 10 åren, jämfört med rikets genomsnitt.

Nya Munken är en mycket stor skolenhet med **190 elever i årskurs 9 läsåret 2025**, vilket motsvarar **percentil 98** — bara ett par procent av Sveriges skolor har fler niondeklassare. Elevantalet har varit påfallande stabilt under hela tioårsperioden och rört sig i ett smalt intervall mellan 179 och 191 elever. Skolans storlek är nästan tre gånger rikets genomsnitt på 77 elever, vilket innebär att årsvariationer i resultat kommer att vara små av rent statistiska skäl och att enskilda elever har begränsad påverkan på genomsnittsvärdena. Det ger goda förutsättningar för stabila och tolkbara resultat i resten av rapporten.

2.2 Elevgruppens sammansättning

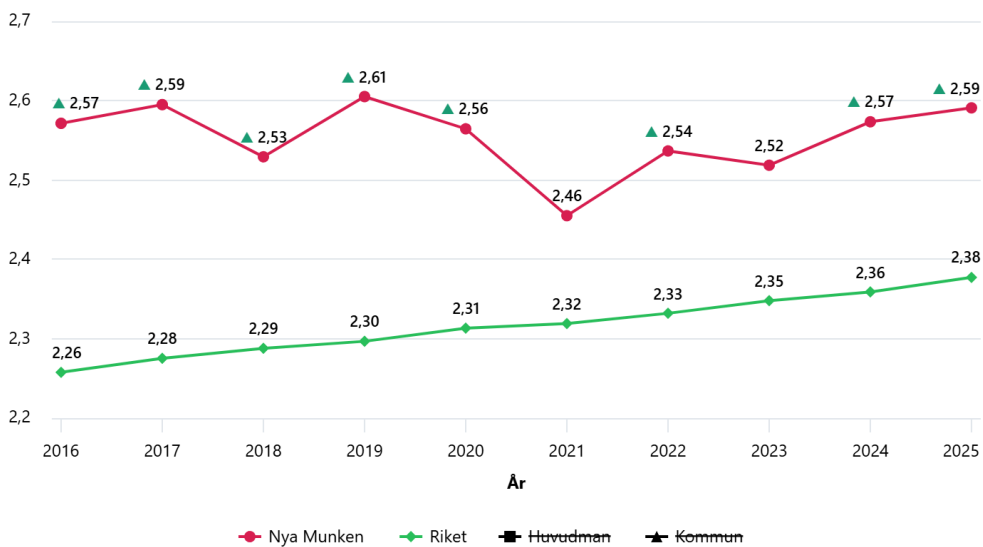
Andel elever i olika bakgrundsgrupper jämfört med rikets genomsnitt.

Elevsammansättningen ligger nära riket på flera dimensioner, men avviker tydligt på en avgörande punkt: **andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning är 78 % mot rikets 66 %** (percentil 84), och spegelvänt är andelen elever vars föräldrar saknar eftergymnasial utbildning bara 23 % mot rikets 34 %. Andelen elever med utländsk bakgrund ligger nära riksgenomsnittet. Könsfördelningen är något skev med **55 % pojkar och 45 % flickor**, vilket är värt att hålla i minnet inför könsuppdelade analyser längre fram. Den dominerande avvikelserna är dock föräldrarnas utbildningsnivå, som lyfter de förväntade resultaten på skolan.

2.3 Föräldrarnas utbildningsnivå över tid

Föräldrarnas genomsnittliga utbildningsnivå (FGU) de senaste 10 åren, jämfört med riket.

Föräldrarnas genomsnittliga utbildningsnivå (FGU) beräknas av Skolverket genom att varje förälder tilldelas värdet 1 för grundskola, 2 för gymnasium och 3 för eftergymnasial utbildning. Skillnader i FGU mellan skolor förklarar ensamt **mer än 50 % av skillnaderna i meritvärde mellan Sveriges skolor** och är därmed det enskilt viktigaste måttet på elevunderlagets studieförutsättningar. Nya Munkens FGU ligger 2025 på **2,59 (percentil 79)**, klart över rikets 2,38. Skolan har legat stabilt mellan 2,46 och 2,61 under hela tioårsperioden, med en svacka kring 2021 och en återhämtning de senaste åren. Samtidigt har rikets FGU stigit kontinuerligt från 2,26 till 2,38, vilket gjort att skolans relativa försprång krympt något jämfört med mitten av 2010-talet — percentilen har gått från cirka 89 till 79. Slutsatsen är att Nya Munken har ett **gynnsamt och stabilt elevunderlag** med tydligt högre föräldrautbildningsnivå än riket. Dessa skillnader kommer att avspeglas i höga förväntade resultat i kommande diagram, vilket är just därför residualen — skillnaden mellan faktiskt och förväntat — är det centrala måttet för att bedöma skolans egen insats.

Sammanfattning

Nya Munken är alltså en stor och stabil skola med ett elevunderlag som på de flesta dimensioner liknar riket, men där **föräldrarnas utbildningsnivå sticker ut tydligt uppåt**. Den höga andelen elever med högutbildade föräldrar och den höga FGU-nivån innebär att skolan förväntas leverera resultat klart över riksgenomsnittet redan utifrån elevunderlaget.

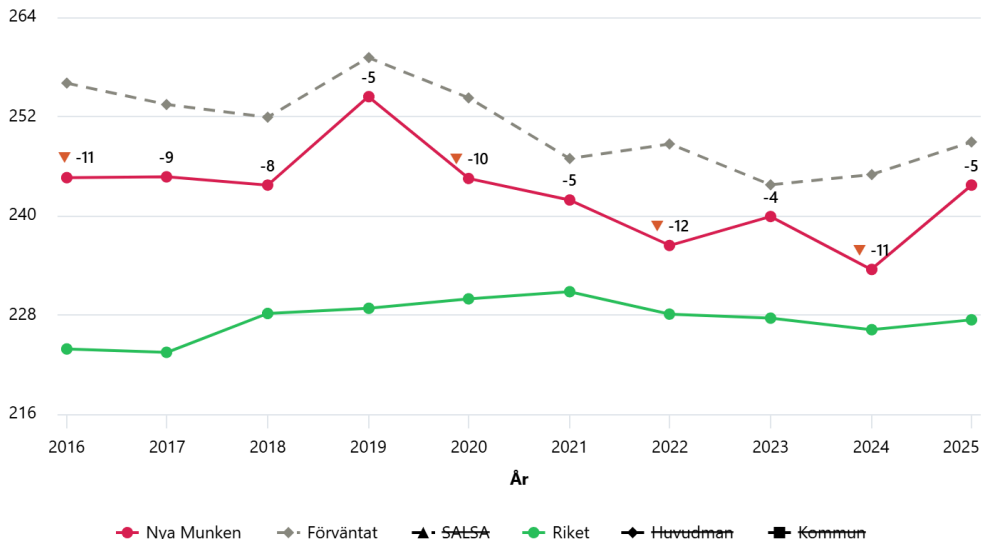
Detta är den centrala kontexten för resten av rapporten: höga faktiska resultat är att vänta och säger i sig lite om skolans förädlings effekt. Det är residualen — hur skolan presterar **givet** sitt gynnsamma underlag — som visar om skolan förvaltar elevernas förutsättningar väl, och det är residualens utveckling över tid som visar om skolans utvecklingsarbete ger effekt.

3. Meritvärden

Skolans faktiska meritvärde och andel behöriga till yrkesprogram jämfört med de värden som förväntas givet elevunderlaget. Dataetiketterna visar residualen (faktiskt - förväntat resultat)

3.1 Meritvärde över tid

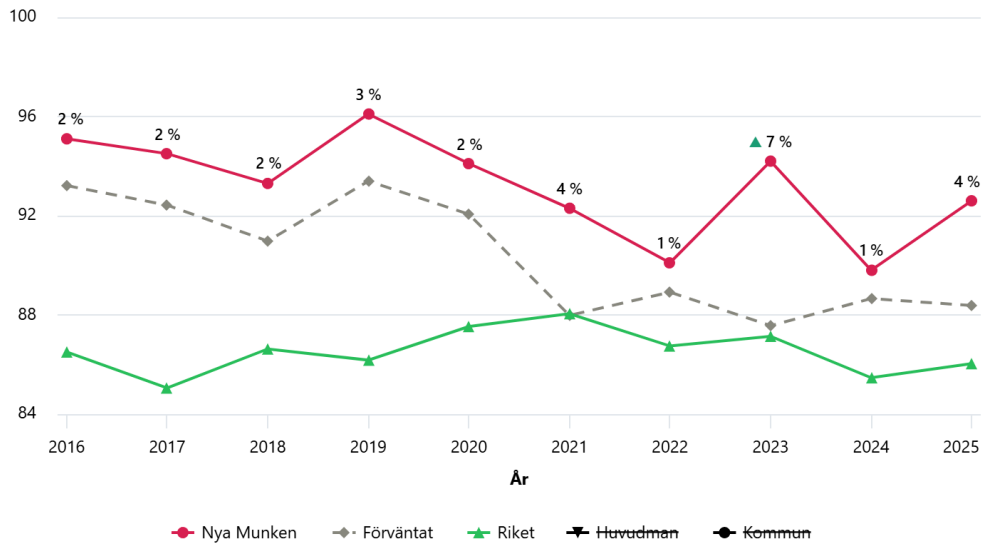
Skolans meritvärde jämfört med rikets genomsnitt och förväntat resultat.

Årets meritvärde är **244 (percentil 73)**, vilket ger en **residual på -5** mot det förväntade värdet 249. Skolan presterar alltså under förväntan givet sitt gynnsamma elevunderlag, men nivån är typisk: residualen har varit negativ varje år under hela tioårsperioden och pendlat mellan ungefär -4 och -13. Det viktigaste i diagrammet är dock rörelsen de senaste åren. Från en botten 2024 med meritvärde 234 och residual -11 har skolan **återhämtat sig med tio meritpoäng till 244** läsåret 2025, vilket är skolans bästa residual sedan 2019. Före återhämtningen syntes en gradvis försämring från 2020 till 2024 där både faktiskt och förväntat värde sjönk, men där det faktiska värdet sjönk snabbare. Att kurvan vänt så tydligt det senaste året är en signal som **bör kunna kopplas till skolans pågående utvecklingsarbete** och är värd att följa noggrant kommande år för att se om det är en vändning eller en enskild stark årskull. Samtidigt kvarstår det grundläggande mönstret: skolan har under hela perioden **inte fullt ut levererat på den potential elevunderlaget rymmer**.

3.2 Behöriga till yrkesprogram

Andelen elever behöriga till yrkesprogram jämfört med rikets genomsnitt och förväntat resultat.

Behörigheten till yrkesprogram ligger 2025 på **92,6 % mot förväntat 88,4 %**, vilket ger en **positiv residual på 4,2 procentenheter (percentil 67)**. Här är bilden alltså omvänd jämfört med meritvärdet: skolan presterar bättre än förväntat. Mönstret är konsekvent över hela tioårsperioden — behörighetens residual har varit positiv varje år och legat mellan ungefär 1 och 7 procentenheter. De senaste åren visar en svag uppgång: från 1,1 procentenheter 2024 till 4,2 procentenheter 2025, vilket är skolans näst högsta residual under perioden. Behörighetens utveckling följer alltså inte meritvärdets svacka 2022–2024, utan har varit förhållandevis stabil hela tiden.

Sammanfattning

De två måtten ger tillsammans en tydlig diagnos: **skolan får i stort sett alla elever till godkänt, men lyfter inte mellan- och toppskiktet i nivå med vad elevunderlaget motiverar**. Att meritvärdets residual är negativ medan behörighetens är positiv är ett klassiskt mönster som tyder på att stödsystemet för de svagaste eleverna fungerar väl — få elever lämnar skolan utan behörighet — medan elever som redan har goda förutsättningar inte når de höga betyg som deras bakgrund förutspår. Mönstret har varit stabilt under hela tioårsperioden, vilket gör det till skolans tydligaste strukturella utmaning.

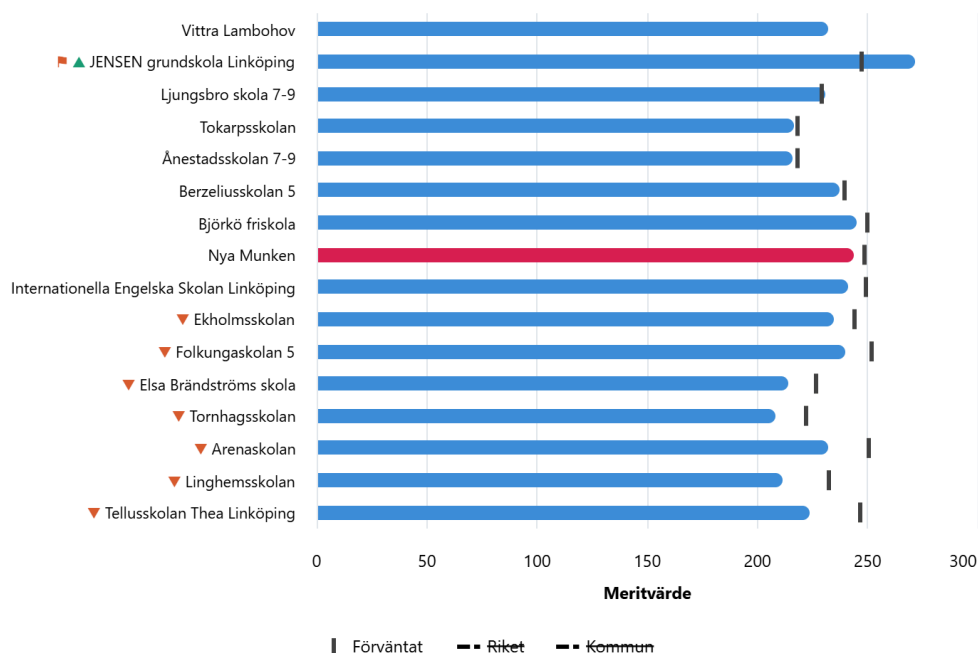
Den positiva signalen är meritvärdets **återhämtning från 234 till 244 mellan 2024 och 2025**, som inte motsvaras av någon dramatisk rörelse i behörigheten. Det tyder på att det är just mellan- och toppskiktet som lyfts det senaste året, vilket är precis där skolans utvecklingspotential ligger. Om uppgången håller i sig 2026 är det en stark indikation på att pågående utvecklingsarbete ger effekt på rätt elevgrupp. Inget år är markerat med varning för avvikelse mot nationella prov, vilket gör residualerna direkt tolkbara.

4. Benchmarking

Skolans meritvärde och residual jämfört med andra skolor inom kommunen, huvudmannen och riket.

4.1 Jämförelse med andra skolor inom kommunen

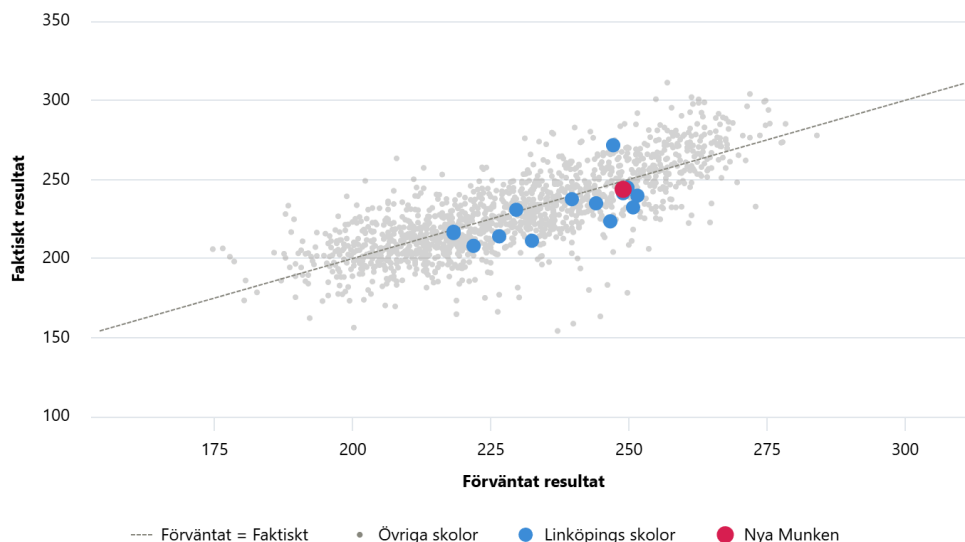
Faktiskt och förväntat meritvärde för skolor inom samma kommun, sorterat på residual.

I Linköpings kommun finns 16 grundskolor med årskurs 9 och Nya Munkens **residual på -5 placerar skolan i mitten av kommunfältet**. Skolans faktiska meritvärde 244 är det fjärde högsta i kommunen, men det förklaras av elevunderlaget — det förväntade värdet 249 är också bland de högsta. Bland kommunens skolor med liknande höga förväntade värden (247–252) finns ett tydligt mönster: **Tellusskolan Thea (residual -23), Arenaskolan (-19), Folkungaskolan (-12) och Internationella Engelska Skolan (-8) presterar alla under förväntan**, precis som Nya Munken. Det tyder på att underprestation relativt elevunderlaget är ett gemensamt mönster för Linköpings skolor med starkt elevunderlag, snarare än något unikt för Nya Munken. JENSEN grundskola sticker ut med residual +25, men är flaggad för hög avvikelse mellan betyg och nationella prov och utgör därför inte en relevant jämförelsepunkt. Bland skolor utan flagga är det främst **Ljungsbro skola (residual +1) och Björkö friskola (-5)** som presterar i nivå med eller över Nya Munken givet sina förutsättningar — och Ljungsbro gör det med ett betydligt mindre gynnsamt elevunderlag.

4.2 Jämförelse med andra skolor inom riket

Faktiskt och förväntat meritvärde för rikets skolor. En placering ovanför diagonalen innebär en positiv residual.

I rikesperspektivet ligger Nya Munken på **percentil 73 för faktiskt meritvärde och percentil 81 för förväntat**, vilket bekräftar bilden av en skola med starkt elevunderlag som inte fullt ut levererar på sin potential. Skolan ligger strax under diagonalen i punktmolnet. Mer informativt är klustret av skolor med liknande förväntat värde kring 245–253: där finns ett betydande antal skolor som ligger **ovanför diagonalen med positiva residualer**, det vill säga skolor med jämförbart gynnsamt elevunderlag som lyckas omsätta det till högre faktiska meritvärden. Det visar konkret att Nya Munkens nuvarande nivå inte är ett tak givet elevunderlaget — det finns en handlingsbar potential att hämta hem.

Sammanfattning

Benchmarkingen ger en samstämmig bild: Nya Munken **presterar i linje med, eller något bättre än, andra Linköpingsskolor med starkt elevunderlag**, men hela det klustret underpresterar i ett riksperspektiv. Att flera kommunala jämförelseskolor uppvisar samma negativa residualmönster gör det rimligt att fundera över om det finns kommungemensamma faktorer i spel — exempelvis betygssättningskultur eller elevsammansättning som inte fångas i modellen — men det fritar inte den enskilda skolan från utvecklingsuppdraget.

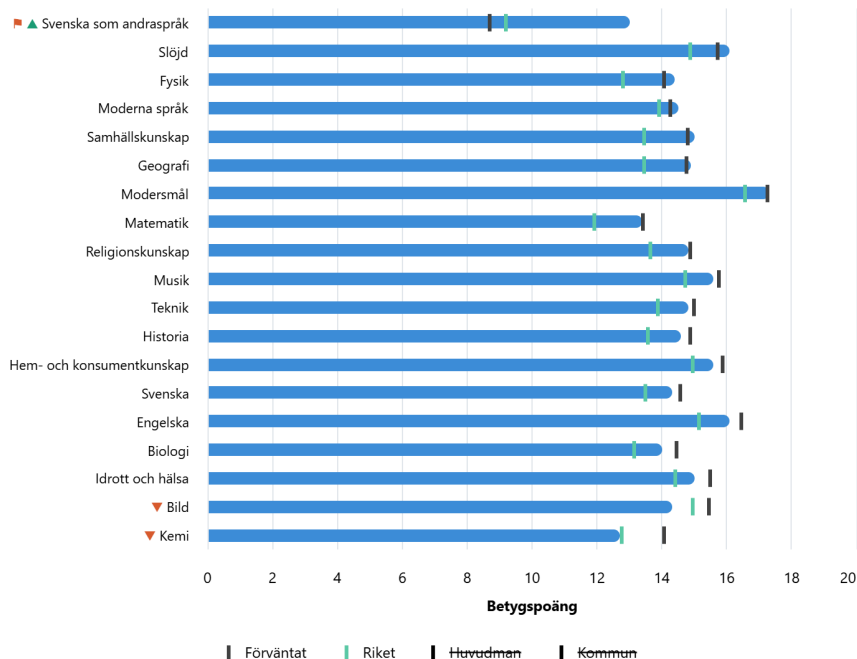
Det viktigaste budskapet är att **rikesjämförelsen visar att skolor med jämförbart elevunderlag når högre**. Tillsammans med meritvärdets återhämtning från 234 till 244 det senaste året tyder det på att utrymmet att förbättra residualen är reellt och inom räckhåll. Frågan för det fortsatta SKA-arbetet är vad de skolor som ligger ovanför diagonalen i klustret gör annorlunda — och vilka av deras arbetssätt som är överförbara.

5. Likvärdighet mellan ämnen

Skillnader i residualer mellan olika ämnen visar vilka ämnen som driver meritvärdets residual.

5.1 Bidrag till meritvärdets residual från enskilda ämnen

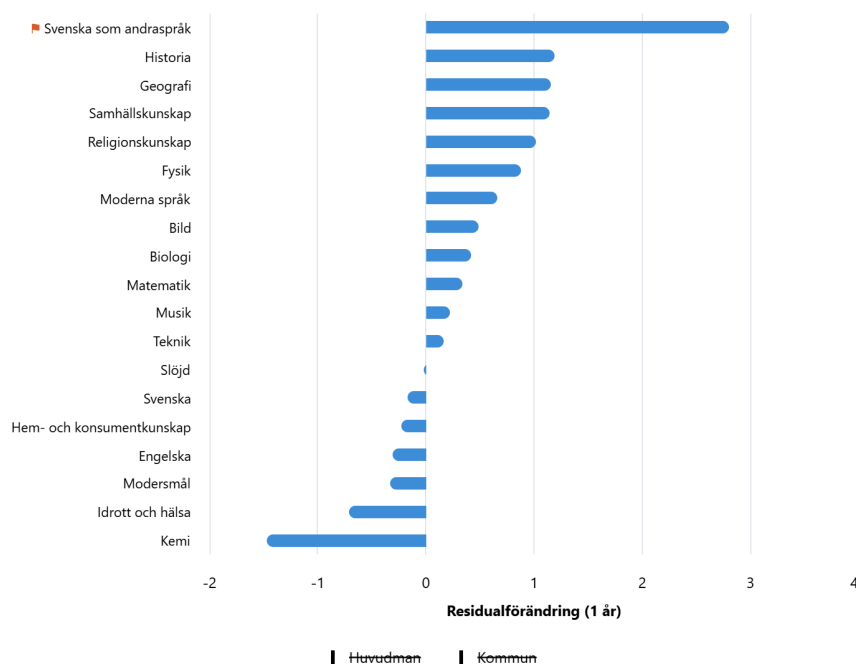
Faktisk och förväntad betygspoäng per ämne.

Ämnesbilden domineras av att **nästan alla ämnen ligger nära noll eller svagt negativt i residual**, vilket är just det mönster man förväntar sig av en skola med samlad meritresidual på -5 . Två ämnen sticker ut nedåt och utgör skolans tydligaste utmaningar: **Kemi med residual $-1,4$ (percentil 14)** och **Bild med residual $-1,2$ (percentil 16)**. För kemi är det faktiska resultatet 12,7 betygspoäng exakt på riksgenomsnittet, men det förväntade värdet är 14,1 — skolan presterar alltså i nivå med en genomsnittlig svensk skola i ett ämne där elevunderlaget motiverar betydligt mer. För bild är gapet liknande: 14,3 mot förväntat 15,5. På den positiva sidan finns **Slöjd (+0,4)**, **Fysik (+0,3)** och **Samhällskunskap (+0,2)**, men marginalerna är små och ingen av dessa når upp till tydlig styrka. Värt att notera är **Svenska som andraspråk med residual +4,3**, som dock är **flaggat för hög avvikelse mellan betyg och nationella prov** och därför inte ska tolkas som en reell styrka — det är snarare en signal om att betygssättningen i ämnet behöver granskas, även om underlaget är litet (32 elever). I övrigt finns ingen tendens att ämnen utan nationella prov skulle ha systematiskt högre residualer än NP-ämnena, vilket tyder på att skolans betygssättning i stort är **likvärdig och inte generös** — snarare tvärtom givet meritvärdets återkommande negativa residual.

5.2 Ämnens förändring i residual senaste året

Förändring i residual per ämne det senaste året.

Det senaste året har **majoriteten av ämnena rört sig uppåt**, vilket är förenligt med meritvärdets återhämtning från 234 till 244. De största förbättringarna återfinns i SO-ämnena: **Geografi (+1,2)**, **Historia (+1,2)**, **Samhällskunskap (+1,1)** och **Religionskunskap (+1,0)** — ett samlat lyft i hela SO-blocket. Också **Fysik (+0,9)** och **Moderna språk (+0,7)** har förbättrats tydligt. På andra sidan finns **Kemi med en försämring på -1,5 poäng**, vilket innebär att förra årets residual var omkring +0,1 och att ämnet på ett år gått från nivå med riket till klart under förväntan. Det är den enskilt största negativa rörelsen och förklarar en betydande del av att naturvetenskapen som block inte lyfter trots fysikens uppgång. **Idrott och hälsa (-0,7)** har också försämrats. Svenska som andraspråk visar +2,8, men eftersom ämnet är flaggat säger förändringen mer om betygssättningen än om elevernas kunskapsutveckling.

Sammanfattning

Sektionen ger en konkret förklaring till meritvärdets uppgång: **det breda lyftet drivs framför allt av SO-blocket**, där fyra ämnen samtidigt förbättrats med omkring en hel betygspoäng i residual. Det är ett tillräckligt sammanhängande mönster för att vara värt att undersöka som en möjlig effekt av pågående utvecklingsarbete — antingen ett gemensamt arbete inom SO-laget eller bredare insatser kring exempelvis bedömning, läsförståelse eller textarbete som slår igenom i SO. Skolan bör kunna pröva den hypotesen mot vad som faktiskt gjorts.

Den tydligaste utmaningen är **kemin**, som på ett år gått från nivå med förväntat till skolans svagaste ämne och som nu ligger i percentil 14. Bilden tappar inte lika dramatiskt men befinner sig på ungefär samma låga nivå och har gjort så under en längre tid. Dessa två ämnen är de mest handlingsbara prioriteringarna för det kommande läsåret. Slutligen bör **flaggan på Svenska som**

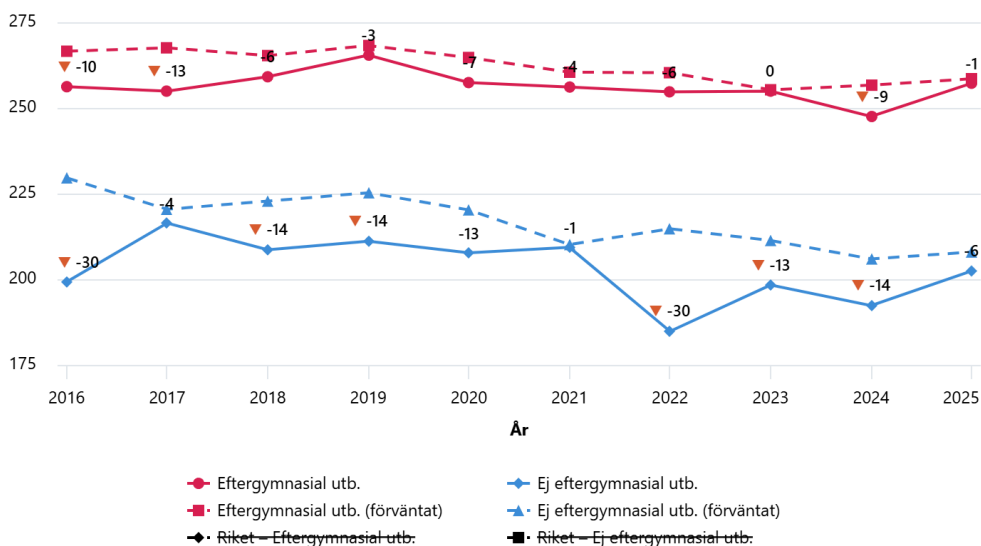
andraspråk följas upp som en bedömningsfråga snarare än behandlas som en styrka — det finns annars en risk att skolans samlade betygssättning ser bättre ut än den faktiska kunskapsnivån i ämnet motiverar.

6. Kompensatorisk förmåga

Skillnader i residualer mellan elever med olika bakgrund och föräldraförutsättningar visar hur väl skolan lyckas kompensera för elevernas olika förutsättningar. Dataetiketterna visar residualen (faktiskt - förväntat resultat).

6.1 Meritvärdet uppdelat på föräldrarnas utbildningsnivå

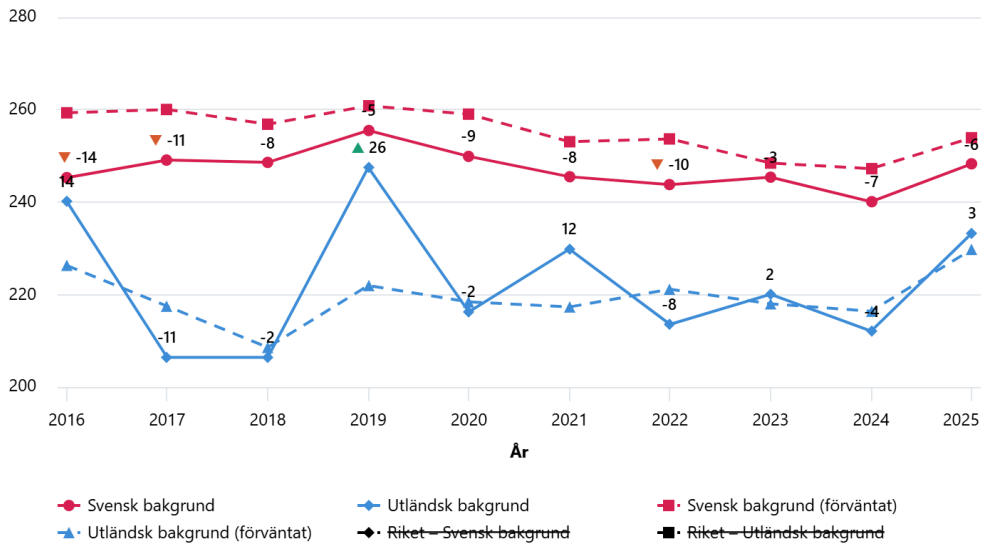
Faktiskt och förväntat meritvärde för elever vars föräldrar har respektive saknar eftergymnasial utbildning.

Skolans kompensatoriska förmåga uppvisar ett **systematiskt mönster** där **elever med högutbildade föräldrar underpresterar mer än elever vars föräldrar saknar eftergymnasial utbildning**. För 2025 är residualen för elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar **-2 (faktiskt 257 mot förväntat 259)**, medan residualen för elever utan eftergymnasialt utbildade föräldrar är **-6 (202 mot 208)**. Båda grupperna underpresterar alltså, men gapet är förhållandevis litet detta år. Den längre historiken visar dock en mer problematisk bild: residualen för gruppen utan eftergymnasial bakgrund har varit **kraftigt negativ flera år i rad** — -30 år 2022, -13 år 2023, -14 år 2024 — medan eftergymnasialgruppen rört sig mellan ungefär -10 och 0. Det senaste året har gapet **minskat påtagligt**: gruppen utan eftergymnasial bakgrund lyfter från meritvärde 192 till 202, vilket sluter en stor del av skillnaden i residual mellan grupperna. Det är en signal som kan tyda på att stödet till elever med svagare studieförutsättningar har förbättrats det senaste året, men givet de stora årsvariationerna i den mindre gruppen (n=42–54) bör skolan se ett par ytterligare år innan rörelsen tolkas som etablerad.

6.2 Meritvärdet uppdelat på bakgrund

Faktiskt och förväntat meritvärde för elever med svensk respektive utländsk bakgrund.

För dimensionen svensk respektive utländsk bakgrund är bilden annorlunda och delvis omvänd. Elever med svensk bakgrund har 2025 en **residual på -6 (248 mot 254)**, medan elever med utländsk bakgrund har en **residual på +3 (233 mot 230)**. Här lyckas alltså skolan bättre med eleverna med utländsk bakgrund än med eleverna med svensk bakgrund, givet förutsättningarna. Det är ett mönster som bröt fram tydligt först 2025 — föregående år låg båda grupperna ungefär lika i residual, mellan -5 och -10. Det senaste årets utveckling drivs av att gruppen med utländsk bakgrund lyft sitt meritvärde från 212 till 233 (n=50), en betydligt större rörelse än för gruppen med svensk bakgrund. Underlaget är tillräckligt stort för att rörelsen ska vara tolkbar, men en enskild årskull räcker inte för att fastslå en ny trend.

Sammanfattning

Sammantaget visar de två diagrammen att skolans **kompensatoriska förmåga har förbättrats det senaste året på båda dimensionerna**: gapet mot eleverna utan eftergymnasial bakgrund har krympt och eleverna med utländsk bakgrund har gått från jämförbar residual till positiv. Det är förenligt med meritvärdets samlade återhämtning och med det breda lyftet i SO-blocket, och kan tyda på att skolans likvärdighetsarbete börjat ge effekt. Givet historiken — där särskilt elever utan eftergymnasialt utbildade föräldrar haft kraftigt negativa residualer flera år i rad — är det viktigt att följa om förbättringen håller i sig 2026.

Den största potentialen för att lyfta skolans totala residual ligger dock någon annanstans. Eftersom **eleverna med eftergymnasialt utbildade föräldrar utgör cirka 78 % av elevunderlaget** (n=145 av 187), får även små förändringar i deras residual stor effekt på skolans samlade resultat. Den gruppen har legat stabilt med svagt negativ residual under hela perioden och är samma elevgrupp som tidigare avsnitt pekat ut: **mellan- och toppskiktet som inte når de höga betyg**

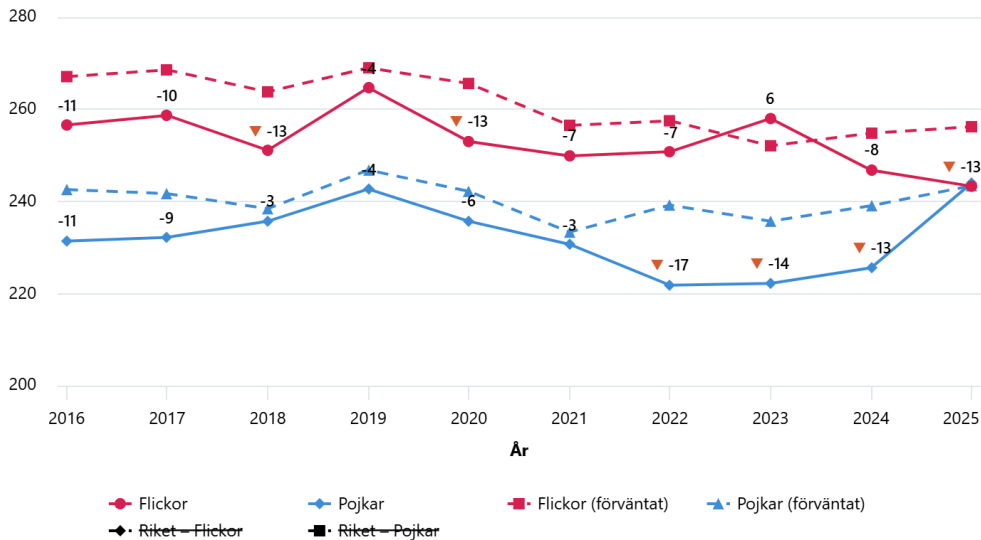
deras förutsättningar motiverar. En riktad insats där skulle ge störst hävstång på skolans totala residual, samtidigt som det fortsatta likvärdighetsarbetet behövs för att säkra den begynnande förbättringen för de mindre grupperna.

7. Könsskillnader

Skillnader i residualer mellan flickor och pojkar visar om förädlingseffekten är jämnt fördelad mellan könen.

7.1 Meritvärdet uppdelat på kön

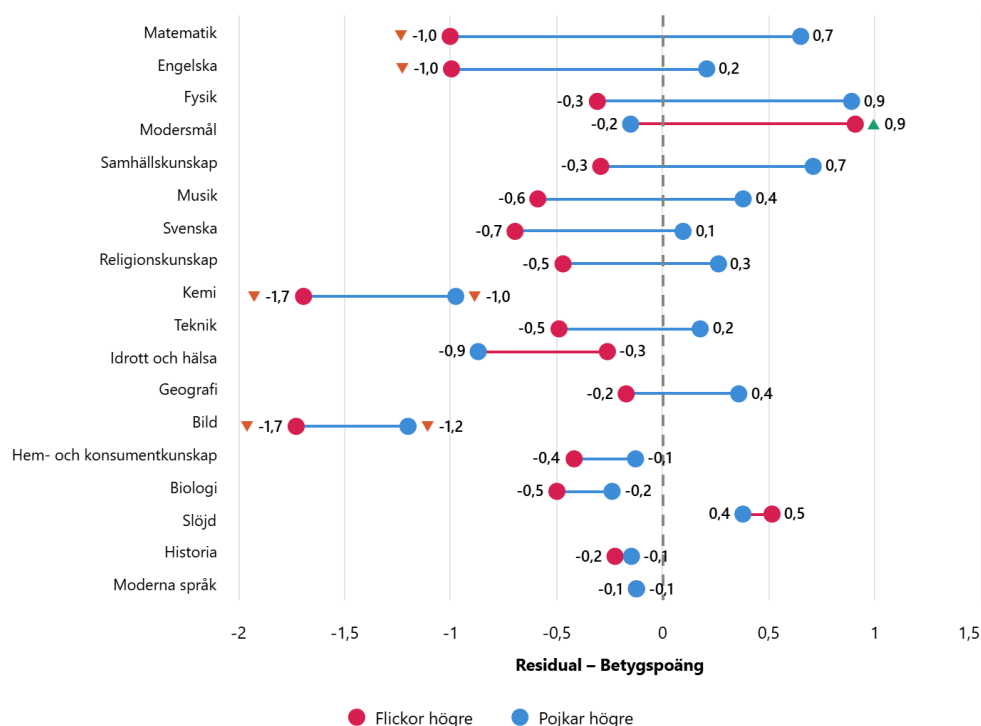
Flickors och pojkars meritvärde över tid, med förväntat resultat och residualer.

Det enskilt mest framträdande i hela rapporten finns i detta diagram: **flickor och pojkar har bytt plats i residual under det senaste året**. Pojkarnas meritvärde har lyft från 226 till **244 (residual +1, percentil 80)** — skolans bästa pojkrresultat under hela tioårsperioden, både i absoluta tal och i residual. Samtidigt har flickornas meritvärde sjunkit fjärde året i rad till **243 (residual -13)**, vilket är skolans sämsta flickresidual under perioden. För första gången under tioårsperioden presterar pojkarna i nivå med eller marginellt över flickorna i absoluta meritpoäng, och i residual ligger pojkarna nu **14 poäng över flickorna**. Det är en dramatisk omsvängning av ett mönster som varit konsekvent under hela perioden — historiskt har flickornas residual legat mellan -2 och -13 och pojkarnas mellan -12 och -17, med pojkarna stadigt under flickorna. Förändringen drivs inte av elevunderlaget; de förväntade värdena är i stort sett oförändrade. **Pojkarnas lyft förklarar därmed huvuddelen av meritvärdets samlade återhämtning från 234 till 244**, medan flickornas fortsatta nedgång döljer hur stor pojkarnas förbättring egentligen är. Den fyraåriga försvagningen av flickornas resultat är skolans tydligaste likvärdighetsutmaning just nu.

7.2 Könsskillnader i residual per ämne

Skillnader i förädlingsseffekt mellan flickor och pojkar per ämne.

Ämnesbilden bekräftar och nyanserar mönstret: **pojkar har högre residual än flickorna i 14 av 18 ämnen**. De största gapen finns i **Matematik (skillnad 1,7 poäng), Engelska (1,2), Fysik (1,2), Samhällskunskap (1,0) och Musik (1,0)**, alla i pojkarnas favör. I matematik ligger flickorna på residual $-1,0$ (percentil 21) medan pojkarna ligger på $+0,7$ (percentil 70) — en mycket stor skillnad inom samma skola och årskull. Liknande mönster återfinns i engelska och fysik. Detta knyter an till ämnessektionens slutsatser på två sätt. För det första visar det att **fysikens positiva residual (+0,3) helt drivs av pojkarna (+0,9)**, medan flickorna ligger något under förväntat. För det andra ligger **kemin — skolans svagaste ämne — extra lågt för flickorna (residual $-1,7$, percentil 13)**, även om pojkarna också underpresterar där ($-1,0$). Bilden visar samma mönster: flickor $-1,7$, pojkar $-1,2$. De få ämnen där flickorna har högre residual är **Modersmål (+1,1, men litet underlag), Idrott och hälsa (+0,6) och Slöjd (+0,1)**. Att gapet är systematiskt över så många ämnen tyder på att det inte handlar om enskilda lärare eller ämnen utan om något bredare i skolans arbete med flickornas studieresultat.

Sammanfattning

Sektionen omdefinierar bilden av skolans utvecklingsbehov. Den positiva återhämtningen i meritvärdet — som tidigare sektioner identifierat som möjlig effekt av pågående utvecklingsarbete — visar sig **nästan helt drivas av pojkarna**, vars residual lyft från -13 till $+1$ på ett år. Samtidigt har flickornas residual försvagats fyra år i rad, från -2 år 2021 till -13 år 2025. Skolans samlade

meritvärde går alltså uppåt samtidigt som likvärdigheten mellan könen utvecklas i fel riktning, och det är värt att fundera över om det utvecklingsarbete som varit framgångsrikt för pojkarna behöver kompletteras eller justeras för att också nå flickorna.

Den ämnesvisa analysen pekar på var en riktad insats skulle få störst effekt: **flickornas resultat i matematik, engelska och de naturvetenskapliga ämnena**. I matematik och engelska ligger flickornas residual i percentil 21 respektive 19 trots att skolans elevunderlag är gynnsamt — det är precis det mönster som tidigare sektioner identifierat som "mellan- och toppskiktet som inte når sin potential", men nu med ett tydligt könsperspektiv. En enskild årskull räcker inte för att fastslå en ny ordning, och det är möjligt att 2025 är ett avvikande år. Men givet att flickornas nedgång varit pågående i fyra år och pojkarnas lyft är så stort, är detta den observation som **skolan bör prioritera att förstå djupare** inför kommande läsår.

8. Sammanfattning

Var är vi? Nya Munken är en stor och stabil skola med ett gynnsamt elevunderlag — föräldrarnas utbildningsnivå ligger i percentil 79 och skolans förväntade meritvärde är 249. Det faktiska meritvärdet 2025 är 244, vilket ger en residual på -5 och placerar skolan i nationell percentil 73 i absoluta tal men i mitten av kommunfältet i förädlingsseffekt. Skolan **når i stort sett alla elever till godkänt** — behörigheten till yrkesprogram har positiv residual (+4,2 procentenheter, percentil 67) — men **lyfter inte mellan- och toppskiktet i nivå med vad elevunderlaget motiverar**. Detta strukturella mönster har varit konsekvent under hela tioårsperioden. Ämnesvis är bilden jämn med två tydliga utmaningar: kemi (residual -1,4, percentil 14) och bild (-1,2, percentil 16). Betygssättningen framstår som likvärdig och inte generös — snarare tvärtom — med ett undantag: Svenska som andraspråk är flaggat för stor avvikelse mot nationella prov och bör granskas. I rikesperspektivet visar punktmolnet att flera skolor med liknande gynnsamt elevunderlag når högre faktiska meritvärden, vilket gör skolans utvecklingspotential konkret och handlingsbar.

Hur blev det? Det senaste året visar **en tydlig återhämtning**: meritvärdet har lyft från 234 till 244 och residualen från -11 till -5, vilket är skolans bästa residual sedan 2019. Lyftet är brett och syns särskilt i SO-blocket, där fyra ämnen (geografi, historia, samhällskunskap, religionskunskap) samtidigt förbättrats med omkring en betygspoäng i residual — ett sammanhängande mönster som är värt att undersöka som möjlig effekt av pågående utvecklingsarbete. Också den kompensatoriska förmågan har förbättrats: gapet mot elever utan eftergymnasialt utbildade föräldrar har minskat, och elever med utländsk bakgrund har gått från jämförbar till positiv residual (+3). Men en avgörande nyansering framträder vid könsuppdelning: **återhämtningen drivs nästan helt av pojkarna**, vars residual lyft från -13 till +1 — skolans bästa pojkresultat under hela perioden. Samtidigt har flickornas residual försvagats fyra år i rad, från -2 år 2021 till -13 år 2025. Två ämnen går mot trenden negativt: kemi tappar 1,5 betygspoäng på ett år och idrott och hälsa 0,7.

Styrkor att försvara. För det första, **behörigheten till yrkesprogram** med stabil positiv residual under hela tioårsperioden — skolans stödsystem för de elever som riskerar att inte nå godkänt fungerar väl och bör värnas. För det andra, **det breda lyftet i SO-blocket** det senaste året, som är skolans tydligaste tecken på att utvecklingsarbete ger effekt och bör analyseras för att förstå vad som fungerat och om arbetssätten kan överföras till andra ämnen. För det tredje, **pojkarnas resultatutveckling**, som lyft skolan från historiskt svag pojkresidual till percentil 80. För det fjärde, **en likvärdig betygssättning** i de allra flesta ämnen — meritvärdets negativa residual följer inte ett mönster av generös betygssättning utan tvärtom.

Utmaningar att bemöta. Den mest angelägna utmaningen är **flickornas fyraåriga resultatförsvagning**, särskilt i matematik (residual -1,0, percentil 21), engelska (-1,2, percentil 19) och de naturvetenskapliga ämnena. Att gapet till pojkarna nu är 14 meritpoäng och syns i 14 av 18 ämnen tyder på något bredare än enskilda lärare eller ämnen. För det andra, **det grundläggande underlyftet av mellan- och toppskiktet** — den 78 % av eleverna vars föräldrar har eftergymnasial utbildning ligger stabilt på svagt negativ residual, och här finns den största hävstången på skolans samlade resultat. För det tredje, **kemin**, som på ett år gått från nivå med förväntat till skolans

svagaste ämne i percentil 14, tillsammans med bilden som legat lågt en längre tid. För det fjärde, **flaggan på Svenska som andraspråk** — den höga residualen drivs av betygssättning som avviker mer från nationella prov än rikets genomsnitt och bör hanteras som en bedömningsfråga, inte som en styrka.

Frågor att ta vidare i orsaksanalysen:

1. Vad har konkret förändrats i SO-arbetet det senaste året — är det ett gemensamt grepp inom SO-laget, eller bredare insatser kring exempelvis bedömning, läsförståelse eller textarbete som slår igenom där först?
2. Vilka arbetssätt eller insatser har förändrats för pojkarna det senaste året, och varför verkar samma insatser inte ha nått flickorna?
3. Vad ligger bakom flickornas fyraåriga försvagning — finns det förändringar i undervisningsupplägg, gruppdynamik, stödinsatser eller bedömningspraxis sedan 2021 som kan ha påverkat olika könsgupper olika?
4. Hur ser undervisningen i kemi ut jämfört med fysik, där residualen rört sig åt motsatt håll det senaste året? Är det lärarbyten, kursupplägg eller bedömningsfrågor som driver skillnaden?
5. Vad gör de Linköpingsskolor och rikesskolor med liknande elevunderlag som ligger ovanför diagonalen — alltså de som lyckas omsätta ett gynnsamt elevunderlag till starkare faktiska resultat?
6. Hur arbetar skolan med utmaning och fördjupning för elever som redan ligger över godkäntgränsen, och finns det strukturer som riktar sig särskilt mot mellan- och toppskiktet?
7. Vad förklarar avvikelserna mellan slutbetyg och nationella prov i Svenska som andraspråk, och hur säkerställs likvärdig betygssättning i ämnet framöver?
8. Är förbättringen för elever utan eftergymnasialt utbildade föräldrar och elever med utländsk bakgrund kopplad till specifika insatser i likvärdighetsarbetet, eller är den en effekt av en ovanligt stark årskull som behöver bekräftas över fler år?